DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

5. marts 2009 *

I sag C-545/07,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Sofiyski gradski sad (Bulgarien) ved afgørelse af 19. november 2007, indgået til Domstolen den 4. december 2007, i sagen:

Apis-Hristovich EOOD

mod

Lakorda AD,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts (refererende dommer), og dommerne T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász og J. Malenovský,

* Processprog: bulgarsk.

generaladvokat: E. Sharpston
justitssekretær: fuldmægtig N. Nanchev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 27. november 2008,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Apis-Hristovich EOOD ved advokati E. Marcov og A. Andréev

— Lakorda AD ved advokati D. Mateva og M. Mladenov

— den bulgarske regering ved E. Petranova, D. Drambozova og A. Ananiev, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved N. Nikolova og H. Krämer, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser (EFT L 77, s. 20).

2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Apis-Hristowich EOOD (herefter »Apis») og Lakorda AD (herefter »Lakorda«), to bulgarske selskaber, der markedsfører elektroniske databaser med officielle juridiske data.

Retsforskrifter

3 Direktiv 96/9 vedrører i henhold til artikel 1, stk. 1, »den retlige beskyttelse af databaser, uanset deres form«.

4 Begrebet database defineres i forbindelse med anvendelsen af direktivet i dettes artikel 1, stk. 2, som »en samling af værker, data eller andet selvstændigt materiale, der er struktureret systematisk eller metodisk og kan konsulteres individuelt ved brug af elektronisk udstyr eller på anden måde«.

5 I henhold til direktivets artikel 1, stk. 3, gælder »[b]eskyttelsen i dette direktiv […] ikke for edb-programmer, som anvendes til fremstilling eller drift af databaser, der kan konsulteres ved brug af elektronisk udstyr«.

6 Artikel 2 i direktiv 96/9 bestemmer:

»Dette direktiv finder anvendelse med forbehold af fællesskabsbestemmelserne om:

a) retlig beskyttelse af edb-programmer

[…]«

7 Direktivets artikel 3, stk. 1, indfører en ophavsretlig beskyttelse for »databaser, som på grund af udvælgelsen eller strukturering af indholdet udgør ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse«.

8 Samme direktivs artikel 7 med overskriften »Beskyttelsens genstand« indfører en sui generis-ret, der beskrives som følger:

»1. Når indsamling, kontrol eller præsentation af en databases indhold ud fra et kvalitativt eller kvantitativt synspunkt er udtryk for en væsentlig investering, sikrer medlemsstaterne databasens fremstiller en ret til at forbyde udtræk og/eller genanvendelse af hele basens indhold eller en væsentlig del deraf, vurderet kvalitativt eller kvantitativt.

2. I dette kapitel forstås ved:

a) »udtræk«: permanent eller midlertidig overførsel af hele en databases indhold eller en væsentlig del deraf til et andet medium på en hvilken som helst måde eller i en hvilken som helst form

b) »genanvendelse«: enhver form for tilgængeliggørelse for almenheden af hele databasens indhold eller en væsentlig del deraf ved spredning af eksemplarer, udlejning, online-transmission eller på anden måde; [f]ørste gang et eksemplar af en database sælges i Fællesskabet af rettighedshaveren eller med dennes tilladelse, er rettighedshaverens ret til at udøve kontrol med videresalg af dette eksemplar inden for Fællesskabet udtømt.

Offentligt udlån er ikke udtræk eller genanvendelse.

3. Den i stk. 1 omhandlede ret kan overdrages, overføres eller gives i kontraktlig licens.

4. Den i stk. 1 omhandlede ret gælder, uanset om databasen er genstand for ophavsret eller anden beskyttelse. Endvidere gælder den, uanset om databasens indhold er genstand for ophavsret eller anden beskyttelse. Beskyttelsen af databaser efter den i stk. 1 omhandlede ret berører ikke rettigheder, som måtte eksistere med hensyn til basens indhold.

5. Gentagne og systematiske udtræk og/eller genanvendelser af uvæsentlige dele af databasens indhold, der kan sidestilles med handlinger, som strider mod en normal udnyttelse af basen, eller som skader databasefremstillerens legitime interesser urimeligt, er ikke tilladt.«

9 I bulgarsk ret er den retlige beskyttelse af databaser reguleret af lov om ophavsret og beslægtede rettigheder (Zakon za avtorskoto pravo i srodnite mu prava, *Darzhaven vestnik* nr. 56 af 29.6.1993), offentliggjort i ændret udgave i *Darzhaven vestnik* nr. 73 af 5. september 2006 (herefter »ZAPSP«). Bestemmelserne i artikel 1, stk. 2 og 3, i direktiv 96/9 blev gennemført i artikel 2, nr. 13, i tillægsbestemmelserne til ZAPSP, og bestemmelserne i direktivets artikel 7, stk. 1 og 2, blev gennemført i lovens artikel 93b og artikel 93c, stk. 1.

De faktiske omstændigheder i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

10 Apis indgav en stævning til Sofiyski gradski sad (byretten i Sofia), for det første med påstand om, at Lakorda skulle ophøre med et påstået ulovligt udtræk og en ulovlig genanvendelse af en væsentlig del af sagsøgers produktmoduler »Apis pravo« (Apis droit) og »Apis praktika« (»Apis jurisprudence«), som udgør en del af et omfattende retsinformationssystem, nemlig på tidspunktet for hovedsagens faktiske omstændig-

heder »Apis 5x«, efterfulgt af »Apis 6«, og for det andet med påstand om erstatning for det tab, som sagsøgeren i hovedsagen hævdede at have lidt som følge af Lakordas adfærd.

11 Apis har anført, at den er en databasefremstiller i henhold til ZAPSP, og at den har foretaget væsentlige investeringer i indsamlingen, kontrollen, systematiseringen og aktualiseringen af databaserne for produktmodulerne »Apis pravo« og »Apis praktika«. De væsentligste aktiviteter, som er knyttet til disse investeringer, er digitalisering, konvertering, korrektur, teknisk bearbejdning, konsolidering af retsakter og juridisk bearbejdning.

12 Apis har gjort gældende, at en række personer, der tidligere arbejdede i dens it-afdeling, inden de oprettede Lakorda, uretmæssigt udtrak væsentlige dele af dens produktmoduler, hvilket gjorde det muligt for Lakorda i september 2006 at fremstille og markedsføre sine egne produktmoduler med navnet »Balgarsko pravo« (»bulgarsk ret«) og »Sadebna praktika« (»domstolenes praksis«), som er en del af det omfattende retsinformationssystem »Lakorda legis«.

13 Apis har anført, at Lakorda, uden det havde tilladelse fra Apis, fra programmodulet »Apis pravo« udtrak tekster i disses konsoliderede udgave af mere end 19 700 dokumenter, bestående af gældende retsakter, ændringsretsakter, ophævelsesretsakter og ikke-normative akter. Herudover blev mere end 2 500 dokumenter bestående af tidligere affattelser af retsakter fra perioden 2001-2006 udtrukket af databasen for »Apis pravo« og genanvendt i »Lakorda legis«. Således blev 82,5% af samtlige dokumenter i produktmodulet udtrukket og genanvendt af Lakorda, hvilket udgør en kvantitetsmæssig væsentlig del af indholdet af dette modul.

14 Apis har desuden anført, at 2 516 ikke-offentliggjorte retsafgørelser, som Apis indhentede med tilladelse fra de pågældende domstole, og som virksomheden samlede i produktmodulet »Apis praktika«, blev udtrukket af dette modul af Lakorda og indført i programmodulet »Sadebna praktika«, hvilket, henset til den

særlige værdi af denne ikke-offentliggjorte retspraksis, ifølge Apis udgør en kvalitativt væsentlig del af produktmodulet »Apis praktika«.

15 Apis har gjort gældende, at Lakordas foretagne udtræk og genanvendelser ikke kun vedrørte teksterne i de dokumenter, der lå i modulerne »Apis pravo« og »Apis praktika«, men også data, der var knyttet til disse dokumenter, såsom henvisninger dokumenterne imellem samt retlige definitioner af visse ord og begreber. At der er udført sådanne ikke-tilladte handlinger, bekræftes af forekomsten af egenskaber ved Lakordas moduler, som er identiske med egenskaberne ved Apis' moduler, såsom bl.a. redaktionelle noter, henvisninger til oversættelser på engelsk, kommandoer, felter og hyperlinks og angivelser vedrørende retsakternes tilblivelseshistorie.

16 Lakorda har benægtet ethvert uretmæssigt udtræk og enhver uretmæssig genanvendelse af Apis' moduler. Den har gjort gældende, at dens system »Lakorda legis« er frugten af en væsentlig, selvstændig investering på 215 000 bulgarske lev (BGN). Oprettelsen af dette system involverede et hold af it-eksperter, jurister samt administratorer og er baseret på originalt udviklede edb-programmer vedrørende oprettelse, opdatering og visualisering af databaser, der giver mulighed for en databehandling og en informationsadgang, der er langt hurtigere og meget mere effektiv end andre retsinformationssystemer. Lakordas moduler er desuden karakteriseret ved en struktur, der er grundlæggende forskellig fra strukturen i Apis' moduler.

17 Lakorda har gjort gældende, at den i forbindelse med oprettelsen støttede sig til sine kontakter til forskellige nationale og europæiske myndigheder. Den brugte endvidere offentligt tilgængelige kilder, såsom *Darzahven vestnik* (Republikken Bulgariens lovtidende) samt de nationale domstole og institutioners officielle websider, hvilket forklarer den store grad af lighed i indholdet mellem dens egne moduler og Apis' moduler samt tilstedeværelsen, ganske vist i begrænset omfang, af samme egenskaber som ved Apis' moduler, særligt henvisninger til oversættelser samt kommandoer. I øvrigt er officielle retsakter fra statslige organer i henhold til ZAPSP ikke omfattet af ophavsretlig beskyttelse.

18 Lakorda har tilføjet, at det store flertal af redaktionelle noter samt af hyperlinks i systemet »Lakorda legis« er resultatet af et individuelt design, der er baseret på en systematisk og ekstremt detaljeret behandling, klassifikation og markering af de registrerede retsakter. Det pågældende system indeholder således 1 200 000 strukturerede, individuelt tilgængelige data og mere end 2 700 000 hyperlinks, oprettet efter en ganske særlig metode for genkendelse og klassificering. Der er desuden væsentlige forskelle mellem retsafgørelserne, der er registreret i henholdsvis Lakordas' og Apis' informationssystemer, særligt i relation til de oplysninger, der angives som væsentlige i forbindelse med en gennemlæsning af den pågældende afgørelse. Hvad angår de redaktionelle teknikker, som karakteriserer Apis' moduler, stammer disse fra de almindelige tegnsætningsregler for det bulgarske sprog.

19 Sofiyski gradski sad bemærker, at med henblik på at fastslå, om der foreligger en tilsidesættelse i den sag, der er forelagt retten, skal den fortolke og anvende artikel 93c, stk. 1, i ZAPSP, som gennemfører artikel 7, stk. 2, i direktiv 96/9.

20 Den nationale ret har for det første understreget, at det centrale spørgsmål i tvisten i hovedsagen er Lakordas påståede uberettigede udtræk af indholdet af Apis' moduler, og for det andet, at dette indhold udgøres af retsakter, der er vedtaget af statslige organer, og som konstant ændres, suppleres eller ophæves, og retten er derfor af den opfattelse, at for at godtgøre tilstedeværelsen af en tilsidesættelse af ZAPSP skal det både fastslås, hvornår dette påståede udtræk fandt sted, samt om dette udgør en permanent eller en midlertidig overførsel.

21 Idet disse to sidstnævnte begreber ikke er defineret i ZAPSP, har den forelæggende ret rejst det spørgsmål, om der ved fortolkningen af ordene »permanent« og »midlertidig« i artikel 7, stk. 2, litra a), i direktiv 96/9 skal anvendes et kriterium, der baseres på varigheden af perioden for overførsel eller på varigheden af den periode, hvori det udtrukne produkt ligger på et andet medium. Den er af den opfattelse, at det andet kriterium, såfremt dette skal lægges til grund, indebærer, at det skal efterprøves, om den database, fra hvilken der er foretaget et påstået udtræk, er blevet lagret på et fast medium (»hardware«), i hvilket tilfælde der foreligger en permanent overførsel, eller om den pågældende database derimod opbevares midlertidigt i computerens arbejdshukommelse, i hvilket tilfælde der foreligger en midlertidig overførsel.

22 Henset til Lakordas anbringende, hvorefter modulerne »Apis pravo« og »Apis praktika« i kvantitativ henseende udgør en ikke-væsentlig del af dens system »Lakorda legis«, finder den forelæggende ret desuden, at den er forpligtet til at fortolke begrebet væsentlig del ud fra et kvantitativt synspunkt i henhold til artikel 7, stk. 1 og 2, i direktiv 96/9. I den forbindelse har den i forbindelse med bedømmelsen af, hvorvidt der foreligger et udtræk af en sådan væsentlig del, rejst spørgsmålet, om antallet af oplysninger, der udtrækkes fra de pågældende moduler, skal sammenlignes med antallet af de oplysninger, der indeholdes i Lakordas moduler, vurderet hver for sig eller tværtimod tilsammen.

23 Apis' anbringende vedrørende tilstedeværelsen i dens modul »Apis praktika« af retsafgørelser, der blev indhentet hos domstole, hvis praksis ikke er tilgængelig for offentligheden, har ført til, at den forelæggende ret har rejst spørgsmålet, om det relevante kriterium ved bedømmelsen af tilstedeværelsen af en væsentlig del ud fra et kvalitativt synspunkt af indholdet af en database i henhold til artikel 7, stk. 1 og 2, i direktiv 96/9 er oplysningernes tilgængelighed i relation til indsamling af dem eller betydningen af informationsværdien af disse oplysninger.

24 Endelig har den forelæggende ret rejst spørgsmålet, hvorvidt det ved undersøgelsen af, om der foreligger et udtræk i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9, ikke kun er databaserne i sig selv, der skal sammenlignes, men ligeledes edb-programmerne til forvaltning af disse.

25 Stillet over for disse fortolkningsspørgsmål besluttede Sofiyski gradski sad at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Hvorledes skal begreberne »permanent overførsel« og »midlertidig overførsel« fortolkes og afgrænses i forhold til hinanden med henblik på

— at fastslå, om der er blevet foretaget et udtræk som omhandlet i artikel 7, stk. 2, litra a), i direktiv 96/9/EF fra en database, som kan konsulteres ved brug af elektronisk udstyr

— at bestemme, på hvilket tidspunkt det skal antages, at der er blevet foretaget et udtræk som omhandlet i artikel 7, stk. 2, litra a), i direktiv 96/9/EF fra en database, som kan konsulteres ved brug af elektronisk udstyr

— at bestemme, hvilken betydning det har for bedømmelsen af det foretagne udtræk, at det således udtrukne indhold af en database er blevet anvendt til fremstilling af en ny og ændret database?

2) Hvilket kriterium finder anvendelse ved fortolkningen af begrebet »en i kvantitativ henseende væsentlig del«, når databaserne er opdelt og anvendes i undergrupper, som er selvstændige markedsprodukter? Skal omfanget af databasen for hele produktet eller omfanget af databasen for de enkelte undergrupper anvendes som kriterium?

3) Ved fortolkningen af begrebet »en i kvalitativ henseende væsentlig del« skal den omstændighed, at en vis type data, som angiveligt er blevet udtrukket, er blevet indhentet af datafremstilleren fra kilder, som ikke er almindeligt tilgængelige, således at disse data kun kunne opnås via et udtræk fra denne fremstillers databaser, anvendes som kriterium?

4) Hvilke kriterier finder anvendelse for at fastslå, om der er blevet foretaget et udtræk af en database, som kan konsulteres ved brug af elektronisk udstyr? Kan det anses for belæg for, at der er blevet foretaget et udtræk, at fremstillerens databaser har en

særlig struktur, noter, henvisninger, kommandoer, felter, hyperlinks og redaktionelle tekster, som ligeledes findes i databaserne hos ophavsmanden til overtrædelsen? Spiller det nogen rolle for bedømmelsen, at den oprindelige struktur i opbygningen af de to over for hinanden stående databaser er forskellig?

5) Har edb-programmet/-systemet til forvaltning af en database nogen betydning for prøvelsen af, om der er blevet foretaget et udtræk, såfremt det ikke er en del af databasen?

6) I det omfang »en i kvantitativ og kvalitativ henseende væsentlig del af databasen« ifølge direktiv 96/9/EF og EF-Domstolens praksis er forbundet med en væsentlig investering med henblik på indsamling, kontrol og præsentation af databasen, hvorledes skal disse begreber da fortolkes i forhold til offentligt tilgængelige, generelle og konkrete retsakter vedtaget af statslige myndigheder, de officielle oversættelser heraf og retspraksis?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

26 Lakorda er af den opfattelse, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke er nødvendig med henblik på afgørelsen af tvisten i hovedsagen.

27 Lakorda har i den forbindelse gjort gældende, at tvisten ikke vedrører den måde, hvorpå begreber som »udtræk« og »væsentlig del af en databases indhold« som omhandlet i direktiv 96/9 skal fortolkes. Den har gjort gældende, at begrebet udtræk er defineret i bulgarsk ret, og at de spørgsmål, der er omfattet af anmodningen om præjudiciel afgørelse, allerede er fortolket af Domstolen. Den har tilføjet, at den forelæggende ret i relation til det påståede uretmæssige udtræk, som foreholdes virksomheden, er i stand til at bedømme de oplysninger, som parterne har givet den, og dette særligt i lyset af de tekniske og regnskabsmæssige ekspertrapporter, som den anmodede om og fik forelagt med henblik på behandlingen af tvisten i hovedsagen, således at Domstolens medvirken ikke er nødvendig.

28 I den forbindelse bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, at det alene tilkommer den nationale ret, for hvilken tvisten er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen (dom af 15.12.1995, sag C-415/93, Bosman, Sml. I, s. 4921, præmis 59, af 31.1.2008, sag C-380/05, Centro Europa 7, Sml. I, s. 349, præmis 52, og af 16.12.2008, sag C-213/07, Michaniki, Sml. I, s. 9999, præmis 32).

29 Idet de forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen af fællesskabsretten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (jf. bl.a. dom af 25.2.2003, sag C-326/00, IKA, Sml. I, s. 1703, præmis 27, og Michaniki-dommen, præmis 33).

30 Domstolen kan kun afslå at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national retsinstans, når det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af fællesskabsretten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. bl.a. dom af 13.3.2001, sag C-379/98, PreussenElektra, Sml. I, s. 2099, præmis 39, og Michaniki-dommen, præmis 34).

31 Det skal dog bemærkes, at den foreliggende sag ikke henhører under nogen af de tilfælde, der er anført i den foregående præmis. Den beskrivelse af de faktiske og retlige omstændigheder i hovedsagen, som fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, viser tværtimod — hvilket i øvrigt blev bekræftet under retsmødet — at løsningen på den tvist, der er indbragt for den forelæggende ret, forudsætter dennes tilvejebringelse af en række præciseringer vedrørende begreberne »udtræk« og »væsentlig del«, vurderet kvalitativt eller kvantitativt, af indholdet af en database i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9.

32 Endvidere bemærkes, at bedømmelsen af de faktiske omstændigheder inden for rammerne af en procedure i henhold til artikel 234 EF, som er baseret på en klar adskillelse mellem de nationale retters og Domstolens funktioner, henhører under den nationale rets kompetence. Med henblik på at give den nationale ret et hensigtsmæssigt svar kan Domstolen imidlertid ud fra et samarbejdshensyn give denne alle de oplysninger, som den finder nødvendige (jf. dom af 1.7.2008, sag C-49/07, MOTOE, Sml. I, s. 4863, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

33 På denne baggrund må det fastslås, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

34 Første, fjerde og femte spørgsmål, der skal behandles samlet, vedrører hovedsageligt begrebet udtræk, forstået som en fysisk overførsel af data, i sammenhæng med direktiv 96/9. Andet, tredje og sjette spørgsmål, der ligeledes bør samles med henblik på en fælles undersøgelse, vedrører i det væsentlige begrebet en væsentlig del, vurderet kvalitativt eller kvantitativt, af indholdet af en database i den samme sammenhæng.

Om første, fjerde og femte spørgsmål vedrørende begrebet »udtræk« som omhandlet i artikel 7 i direktiv 96/9

35 Med sit første spørgsmål har den forelæggende ret anmodet om en fortolkning af begreberne »permanent overførsel« og »midlertidig overførsel«, der anvendes i artikel 7, stk. 2, litra a), i direktiv 96/9 ved definitionen af begrebet »udtræk«. Den har ligeledes rejst spørgsmål om, for det første, på hvilket tidspunkt det skal antages, at der er blevet foretaget et udtræk fra en database, der kan konsulteres ved brug af elektronisk udstyr, og for det andet, om den omstændighed, at det indhold, der blev udtrukket fra en database, er blevet anvendt til fremstilling af en ny og ændret database, har betydning ved bedømmelsen af, om der foreligger et sådant udtræk.

36 Det fjerde spørgsmål vedrører i det væsentlige, hvorvidt det i forbindelse med bedømmelsen af, om der foreligger et udtræk fra en database, der kan konsulteres ved brug af elektronisk udstyr, er relevant, for det første, at indholdsmæssige og tekniske egenskaber også forefindes i databasen hos den, der hævdes at have begået tilsidesættelsen af sui generis-retten, og for det andet, at der er forskel mellem de to databasers struktur i opbygningen.

37 Med sit femte spørgsmål har den forelæggende ret spurgt, om edb-programmet til forvaltning af en database, der ikke selv udgør en del af databasen, har nogen betydning for prøvelsen af, om der er blevet foretaget et udtræk.

38 I den forbindelse bemærkes, at begrebet udtræk i artikel 7, stk. 2, litra a), i direktiv 96/9 defineres som »permanent eller midlertidig overførsel af hele en databases indhold eller en væsentlig del deraf til et andet medium på en hvilken som helst måde eller i en hvilken som helst form«.

39 Da begrebet udtræk er anvendt i forskellige bestemmelser i artikel 7 i direktiv 96/9, skal der ved besvarelsen af de undersøgte spørgsmål henses til den sammenhæng, hvori

bestemmelsen indgår (jf. i denne retning dom af 9.10.2008, sag C-304/07, Directmedia Publishing, Sml. I, s. 7565, præmis 28).

40 Domstolen har allerede fastslået, at når der henses til de ord, der er anvendt i artikel 7, stk. 2, litra a), i direktiv 96/9, til at definere begrebet udtræk samt til formålet med den sui generis-ret, der er indført af fællesskabslovgiver (jf. i denne retning dom af 9.11.2004, sag C-203/02, The British Horseracing Board m.fl., Sml. I, s. 10415, præmis 45, 46 og 51, og Directmedia Publishing-dommen, præmis 31-33), skal begrebet i sammenhæng med artikel 7 gives en bred betydning, således at det omfatter enhver uautoriseret handling, der består i tilegnelse af en databases indhold, uanset karakteren og formen af den anvendte metode (jf. i denne retning dommen i sagen The British Horseracing Board m.fl., præmis 51 og 67, og Directmedia Publishing-dommen, præmis 34, 35, 37 og 38).

41 Det afgørende kriterium i denne henseende består i, om der foreligger en »overførsel« af hele eller en del af en given databases indhold til et andet medium af samme art som databasens eller af en anden art. En sådan overførsel forudsætter, at hele eller en del af en databases indhold befinder sig på et andet medium end den oprindelige database (jf. Directmedia Publishing-dommen, præmis 36).

42 I den sammenhæng bemærkes i forbindelse med det første spørgsmål, at som det fremgår af selve ordlyden af artikel 7, stk. 2, litra a), i direktiv 96/9, ønskede fællesskabslovgiver ikke kun, at en »permanent overførsel« skulle være omfattet af begrebet »udtræk«, men ligeledes »en midlertidig overførsel«.

43 Som det således blev præciseret under retsmødet af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, var målet for fællesskabslovgiver udtrykkeligt at udelukke en de minimis-regel fra fortolkningen og anvendelsen af begrebet »overførsel« som omhandlet i artikel 7 i direktiv 96/9. Som Kommissionen desuden ligeledes bekræftede under retsmødet, knytter selve direktivet ganske vist ingen specifikke retlige konsekvenser til, om den pågældende overførsel er af permanent eller — modsat — af midlertidig

karakter. Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en permanent eller midlertidig overførsel, kan imidlertid alt efter den pågældende nationale lovgivning være relevant ved bedømmelsen af grovheden af en eventuel tilsidesættelse af den sui generis-ret, der tilkommer fremstilleren af en beskyttet database, og også for bedømmelsen af omfanget af det tab, der kan kræves erstattet i forbindelse med en sådan tilsidesættelse.

44 I lighed med hvad Kommissionen har gjort gældende, må det fastslås, at sondringen mellem en permanent overførsel og en midlertidig overførsel består i varigheden af den periode, hvori de fra den oprindelige database udtrukne oplysninger opbevares på et andet medium. Der foreligger en permanent overførsel, når de pågældende oplysninger varigt ligger på et andet medium end det oprindelige medium, mens der foreligger en midlertidig overførsel, når oplysningerne opbevares på et andet medium i en begrænset periode, f.eks. i en computers arbejdshukommelse.

45 For så vidt angår tidspunktet for tilstedeværelsen af et udtræk fra en elektronisk database må dette anses at svare til det tidspunkt, hvorpå de oplysninger, der udtrækkes, fæstnes på et andet medium end på den oprindelige databases medium, og dette gælder uafhængigt af spørgsmålet om, hvorvidt de herved fæstnes permanent eller midlertidigt.

46 Formålet med overførslen er i øvrigt uden betydning for vurderingen af, om der foreligger et udtræk. Det er således underordnet, om den pågældende overførsel har til formål at oprette en anden database, uanset om denne konkurrerer med den oprindelige database eller ej, ligesom det er uden betydning, om overførslen indgår som en del af en virksomhed, uanset om den er kommerciel eller ej, der ikke vedrører oprettelsen af en database (jf. i denne retning Directmedia Publishing-dommen, præmis 46 og 47 og den deri nævnte retspraksis).

47 Som bekræftet i 38. betragtning til direktiv 96/9 er det ligeledes uden betydning for fortolkningen af begrebet udtræk, om overførslen af en beskyttet databases indhold

ender med en anderledes opstilling eller strukturering af det pågældende materiale end den, der karakteriserer den oprindelige database (jf. i denne retning Directmedia Publishing-dommen, præmis 39).

48 Følgelig, og henset til de tekniske muligheder for reorganisation, som elektroniske databaser åbner op for, udelukker den omstændighed, at hele eller en del af indholdet af en af sui generis-retten beskyttet database i ændret form genfindes i en anden database, ikke i sig selv, at der kan foreligge et udtræk. Det samme gælder vedrørende den omstændighed, som den forelæggende ret har henvist til i sit fjerde spørgsmål, at der er forskelle i den strukturelle opbygning af de to omhandlede databaser.

49 Det skal herved ligeledes præciseres, at såfremt det godtgøres — hvilket det tilkommer den forelæggende ret at bedømme — at indholdet eller en væsentlig del af indholdet af en database, der beskyttes af sui generis-retten, uden tilladelse fra fremstilleren af databasen er blevet overført til et medium, der tilhører en anden person, for efterfølgende at blive stillet til rådighed for offentligheden, f.eks. i form af en anden, eventuelt ændret database, kan en sådan omstændighed ud over at bevise tilstedeværelsen af et udtræk godtgøre, at der foreligger en genanvendelse i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9, idet begrebet genanvendelse omfatter enhver uautoriseret handling, der består i tilegnelse og udbredelse til almenheden af en databases indhold eller en væsentlig del heraf (jf. i denne retning dommen i sagen The British Horseracing Board m.fl., præmis 61 og 67).

50 Som Kommissionen har bemærket, skal det endvidere understreges, at den omstændighed, hvis tilstedeværelse det ligeledes tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, at et uberettiget udtræk fra en beskyttet database sker med henblik på oprettelse og markedsføring af en ny database, der står i et konkurrenceforhold til den oprindelige database, i givet fald kan vise sig relevant ved bedømmelsen af omfanget af den skade, der forårsages af den pågældende handling, og som tilføjes fremstilleren af den oprindelige database.

51 Hvad angår den omstændighed, der ligeledes anføres af den forelæggende ret i dens fjerde spørgsmål, at indholdsmæssige og tekniske egenskaber ved en databases indhold ligeledes indgår i indholdet af en anden database, kan den tolkes som et indicium for tilstedeværelsen af en overførsel mellem disse to databaser og således for tilstedeværelsen af et udtræk. Som Lakorda har bemærket, tilkommer det imidlertid den pågældende ret at bedømme, om dette sammenfald ikke kan forklares af andre faktorer, såsom den identiske karakter af de anvendte kilder i forbindelse med oprettelsen af de to databaser samt tilstedeværelsen af sådanne egenskaber i disse fælles kilder.

52 I lighed med hvad den bulgarske regering har gjort gældende, må det også præciseres, at den omstændighed, at oplysninger, der er indhentet af en databasefremstiller fra kilder, der ikke er offentligt tilgængelige, ligeledes indeholdes i en anden fremstillers database, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at godtgøre eksistensen af en overførsel fra den første databases medium til den anden databases medium, når der henses til den mulighed, at de pågældende oplysninger ligeledes af fremstilleren af den anden database er blevet indsamlet direkte fra de samme kilder, som den første fremstiller benyttede. En sådan omstændighed kan dog udgøre et indicium for udtræk.

53 Som det endelig er gjort gældende af den bulgarske regering og Kommissionen kunne den omstændighed, som Lakorda har påberåbt sig i hovedsagen, og som gav anledning til den forelæggende rets femte spørgsmål, vedrørende den originale karakter ved det anvendte edb-program, der anvendtes til at forvalte databasen, og som blev brugt af den, der stod bag den påståede tilsidesættelse af sui generis-retten, der tilkommer fremstilleren af en anden database, helt sikkert blive relevant, i givet fald i sammenhæng med Rådets direktiv 91/250/EØF af 14. maj 1991 om retlig beskyttelse af edb-programmer (EFT L 122, s. 42) [jf. i den forbindelse 23. betragtning til og artikel 2, litra a), i direktiv 96/9].

54 En sådan omstændighed kan derimod ikke i sig selv udelukke, at tilstedeværelsen af samtlige eller en del af de oplysninger, der ligger på mediet for den database, der indehaves af den formodede ophavsmand til en sådan tilsidesættelse, befinder sig dér som følge af en ikke-tilladt overførsel af disse oplysninger fra den beskyttede databases medium.

55 Henset til det ovenstående skal første, fjerde og femte spørgsmål besvares som følger:

— Afgrænsningen af de respektive begreber »permanent overførsel« og »midlertidig overførsel« som omhandlet i artikel 7 i direktiv 96/9 er baseret på et kriterium om varigheden af den periode, hvori oplysninger, der udtrækkes fra en beskyttet database, opbevares på et andet medium end den pågældende databases medium. Tidspunktet for tilstedeværelsen af et udtræk, som omhandlet i artikel 7, fra en beskyttet database, der kan konsulteres elektronisk, er det tidspunkt, hvorpå de oplysninger, der omfattes af overførslen, fæstnes på et andet medium end databasens medium. Begrebet udtræk er uafhængigt af det formål, der forfølges af den, som foretager denne handling, af de eventuelle ændringer, som sidstnævnte måtte foretage i indholdet af de overførte oplysninger, samt af eventuelle forskelle vedrørende den strukturelle opbygning af de omhandlede databaser.

— Den omstændighed, at materielle og tekniske egenskaber ved indholdet af en fremstillers beskyttede database ligeledes findes i en anden fremstillers database, kan tolkes som et indicium for tilstedeværelsen af et udtræk i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9, medmindre et sådant sammenfald kan forklares ved andre faktorer end en overførsel mellem de to omhandlede databaser. Den omstændighed, at oplysninger, der er indhentet af en fremstiller af en database, fra kilder, der ikke er offentligt tilgængelige, også indeholdes i en anden fremstillers database, er ikke i sig selv tilstrækkelig til at godtgøre tilstedeværelsen af et sådant udtræk, men kan udgøre et indicium herfor.

— Karakteren af de edb-programmer, der anvendes ved forvaltningen af to elektroniske databaser, udgør ikke et kriterium ved bedømmelsen af tilstedeværelsen af et udtræk i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9.

Om andet, tredje og sjette spørgsmål vedrørende begrebet »væsentlig del af indholdet af en database« i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9

56 Med sit andet spørgsmål har den forelæggende ret i det væsentlige spurgt, hvorledes begrebet udtræk »af en væsentlig del«, bedømt kvantitativt, af en databases indhold i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9 skal fortolkes, når de pågældende databaser inden for den samlede datamængde udgøres af særskilte »undergrupper« (moduler), som udgør selvstændige kommercielle produkter.

57 Med tredje spørgsmål ønskes det i det væsentlige fastslået, hvorvidt den omstændighed, at visse af de oplysninger, der påstås at være udtrukket fra en database, af fremstilleren af denne er blevet indhentet fra kilder, der ikke er offentligt tilgængelige, er af en sådan art, at den er af betydning ved fortolkningen af begrebet »en væsentlig del«, vurderet kvalitativt, af indholdet af en database i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9.

58 Med sit sjette spørgsmål har den forelæggende ret i det væsentlige spurgt, hvorledes begrebet »væsentlig del af indholdet af en database« skal fortolkes i sammenhæng med artikel 7 i direktiv 96/9 under hensyntagen til de præciseringer, der allerede fremgår af Domstolens praksis, når denne database omfatter officielle akter, der er offentligt tilgængelige, såsom generelle retsakter og forvaltningsakter udstedt af statens udøvende magt og disses officielle oversættelser, samt retspraksis.

59 Hvad angår det andet spørgsmål, som den forelæggende ret har stillet, skal det bemærkes, at ifølge Domstolens praksis henviser begrebet væsentlig del af indholdet af en beskyttet database, vurderet kvantitativt, til omfanget af de data, der er udtrukket og/eller genanvendt af basen, og skal bedømmes i forhold til omfanget af hele basens indhold. Når en bruger udtrækker og/eller genanvender en kvantitativt væsentlig del af indholdet af en database, til hvis oprettelse der krævedes væsentlige midler, er

investeringen vedrørende den udtrukne eller genanvendte del også — forholdsmæssigt set — væsentlig (jf. dommen i sagen The British Horseracing Board m.fl., præmis 70).

60 Som Kommissionen har bemærket, skal det vedrørende dette punkt yderligere anføres, at omfanget af indholdet af den database, på hvis medium en række oplysninger fra en beskyttet database overføres, derimod ikke er relevant ved bedømmelsen af den væsentlige karakter af den del af sidstnævntes indhold, der berøres af udtrækket og/eller den påståede genanvendelse.

61 Som såvel Apis som den bulgarske regering og Kommissionen desuden har understreget, kan bedømmelsen ud fra en kvantitativ synsvinkel af den væsentlige karakter af et udtræk og/eller en genanvendelse under alle omstændigheder alene foretages på grundlag af et samlet hele af oplysninger, der kan nyde beskyttelse i henhold til sui generis-retten, for det første fordi de udgør en database i henhold til artikel 1, stk. 2, i direktiv 96/9, og for det andet fordi den investering, der er knyttet til oprettelsen af denne database, er væsentlig i direktivets artikel 7, stk. 1's forstand.

62 Det følger heraf, at i det tilfælde, som nævnes af den forelæggende ret i dens andet spørgsmål, hvor en samling af oplysninger udgøres af adskillige særskilte »undergrupper«, skal det ved bedømmelsen af, hvorvidt et udtræk og/eller en genanvendelse, der påstås foretaget fra en af disse undergrupper, vedrører en væsentlig del, vurderet kvantitativt, af indholdet af en database, først fastslås, om denne undergruppe selv udgør en database som omhandlet i direktiv 96/9 (jf. i denne retning dom af 9.11.2004, sag C-444/02, Fixtures Marketing, Sml. I, s. 10549, præmis 19-32), og derefter om den opfylder de kriterier, der er fastsat i direktivets artikel 7, stk. 1, for beskyttelse i henhold til sui generis-retten.

63 I bekræftende fald skal omfanget af de oplysninger fra den pågældende undergruppe, der påstås udtrukket og/eller genanvendt, sammenlignes med omfanget af det samlede indhold af denne ene undergruppe.

64 I benægtende fald, og for så vidt som den helhed af oplysninger, som den pågældende undergruppe omfattes af, selv udgør en database, der nyder beskyttelse i henhold til sui generis-retten i medfør af en anvendelse af artikel 1, stk. 2, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9, i forening, skal sammenligningen foretages mellem omfanget af de oplysninger, der påstås udtrukket og/eller genanvendt fra denne undergruppe samt eventuelt fra andre undergrupper, og omfanget af den pågældende helheds samlede indhold.

65 Det skal hertil ligeledes præciseres, at den omstændighed, at de forskellige undergrupper af samme helhed af oplysninger hver markedsføres særskilt som selvstændige produkter, ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at kvalificere dem som databaser, der som sådan nyder beskyttelse i medfør af sui generis-retten. En sådan kvalifikation er nemlig ikke baseret på kommercielle betragtninger, men på en opfyldelse af de betingelser, der opregnes i direktivets artikel 1, stk. 2, og artikel 7, stk. 1.

66 Hvad angår det tredje spørgsmål, som den forelæggende ret har stillet, skal det bemærkes, at begrebet en væsentlig del, vurderet kvalitativt, af en beskyttet databases indhold ifølge Domstolens praksis henviser til omfanget af den investering, der er forbundet med indsamling, kontrol eller præsentation af indholdet af genstanden for udtrækket og/eller genanvendelsen, uanset om denne genstand udgør en kvantitativt væsentlig del af den beskyttede databases generelle indhold. En kvantitativt ringe del af en databases indhold kan nemlig med hensyn til indsamling, kontrol og præsentation udgøre en væsentlig menneskelig, teknisk eller finansiel investering (jf. dommen i sagen The British Horseracing Board m.fl., præmis 71).

67 I lyset af 46. betragtning til direktiv 96/9, hvorefter eksistensen af en sui generis-ret ikke medfører, at der skabes en selvstændig ret til selve værkerne, dataene eller materialet i en database, er det desuden blevet fastslået, at den indre værdi af de materialer, som udtrækket og/eller genanvendelsen vedrører, ikke udgør et relevant kriterium ved bedømmelsen af det her omhandlede spørgsmål (jf. dommen i sagen The British Horseracing Board m.fl., præmis 72 og 78).

68 Henset til det i denne doms præmis 66 nævnte kan den omstændighed, at oplysninger, der påstås at være udtrukket og/eller genanvendt fra en database, der beskyttes af sui generis-retten, af fremstilleren af denne er indhentet fra kilder, der ikke er offentligt tilgængelige, alt efter omfanget af de menneskelige, tekniske og/eller finansielle ressourcer, som fremstilleren har benyttet for at indsamle de pågældende oplysninger fra sådanne kilder, have en betydning for bedømmelsen af tilstedeværelsen af en væsentlig investering, der er forbundet med en »indsamling« af disse oplysninger i henhold til artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9 (jf. i denne retning dom af 9.11.2004, sag C-46/02, Fixtures Marketing, Sml. I, s. 10365, præmis 34 og 38), og kan følgelig påvirke kvalificeringen af disse som en i kvalitativ henseende væsentlig del af indholdet af den omhandlede database.

69 Hvad endelig angår den omstændighed, som den forelæggende ret har henvist til i sit sjette spørgsmål, og som vedrører tilstedeværelsen i den omhandlede database af oplysninger, der er offentligt tilgængelige, skal det understreges, at det følger såvel af den almindelige karakter af de udtryk i artikel 1, stk. 2, i direktiv 96/9, der anvendes til definition af begrebet database i henhold til dette direktiv, som af formålet med beskyttelsen af sui generis-retten, at fællesskabslovgiver har ønsket at give begrebet database i direktivets forstand en bred betydning, som navnlig er frigjort fra overvejelser vedrørende det materielle indhold af den pågældende helhed af oplysninger (jf. i denne retning Fixtures Marketing-dommen, sag C-444/02, præmis 19-21).

70 Som det desuden fremgår af artikel 7, stk. 4, i direktiv 96/9, finder sui generis-retten anvendelse uanset muligheden for, at databasen og/eller dens indhold bl.a. nyder beskyttelse i henhold til ophavsretten.

71 Som det er bemærket af den bulgarske regering, følger det heraf, at den af Lakorda påberåbte omstændighed, at oplysningerne i Apis' retsinformationssystem ikke nyder ophavsretlig beskyttelse som følge af deres officielle karakter, ikke i sig selv kan begrunde, at en samling indeholdende disse oplysninger ikke kan kvalificeres som en »database« i henhold til artikel 1, stk. 2, i direktiv 96/9, eller at en sådan samling udelukkes fra anvendelsesområdet for beskyttelsen af den sui generis-ret, der er indført ved direktivets artikel 7.

72 Som det er gjort gældende af Apis, den bulgarske regering samt Kommissionen, fritager den officielle karakter af og offentlighedens adgang til samtlige eller en del af de indsamlede oplysninger i en samling af oplysninger følgelig ikke den forelæggende ret fra i lyset af samtlige relevante faktiske omstændigheder at efterprøve, om denne samling udgør en database, der kan nyde beskyttelse i henhold til sui generis-retten, fordi en væsentlig investering ud fra et kvalitativt eller kvantitativt synspunkt har været nødvendig ved indsamling, kontrol og/eller præsentation af dens samlede indhold (jf. i denne retning Fixtures Marketing-dommen, sag C-46/02, præmis 32-38).

73 Den omstændighed, at indholdet i en beskyttet database i det væsentlige udgøres af officielle oplysninger, der er tilgængelige for offentligheden, fritager heller ikke den nationale ret, når den skal vurdere, om der foreligger et udtræk og/eller en genanvendelse af en væsentlig del af dette indhold, fra at efterprøve, om de oplysninger, der påstås at være udtrukket og/eller genanvendt fra den pågældende database, ud fra et kvantitativt synspunkt udgør en væsentlig del af det samlede indhold af databasen, eller om de efter omstændighederne ud fra en kvalitativ synsvinkel udgør en sådan væsentlig del, idet de i relation til indsamling, kontrol eller præsentation er udtryk for en væsentlig menneskelig, teknisk eller finansiel investering.

74 På baggrund af det ovenstående skal andet, tredje og sjette spørgsmål besvares som følger:

— Artikel 7 i direktiv 96/9 skal fortolkes således, at når der foreligger en samlet helhed af oplysninger, der omfatter særskilte undergrupper, skal omfanget af de oplysninger, der påstås at være udtrukket og/eller genanvendt fra en af disse undergrupper, med henblik på bedømmelsen af, hvorvidt der foreligger et udtræk og/eller en genanvendelse af en væsentlig del, vurderet kvantitativt, af indholdet af en database i den pågældende artikels forstand, sammenlignes med det samlede indhold af denne undergruppe, såfremt denne i sig selv udgør en database, der opfylder betingelserne for beskyttelse i henhold til sui generis-retten. I modsat fald, og for så vidt som den pågældende helhed udgør en sådan beskyttet database, skal sammenligningen foretages mellem omfanget af de oplysninger, der påstås udtrukket og/eller genanvendt fra de forskellige undergrupper af denne helhed, og omfanget af det samlede indhold af sidstnævnte.

— Den omstændighed, at oplysninger, der påstås udtrukket og/eller genanvendt fra en database, der beskyttes af sui generis-retten, er indhentet af fremstilleren fra kilder, der ikke er offentligt tilgængelige, kan alt efter omfanget af de menneskelige, tekniske og/eller finansielle ressourcer, som fremstilleren har anvendt ved indsamlingen af de pågældende oplysninger fra disse kilder, være af betydning for kvalifikationen af disse oplysninger som en væsentlig del ud fra et kvalitativt synspunkt af indholdet af den omhandlede database i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9.

— Den omstændighed, at en del af indholdet i en database udgøres af officielle oplysninger, der er tilgængelige for offentligheden, fritager ikke den nationale ret, når den skal bedømme, hvorvidt der foreligger et udtræk og/eller en genanvendelse af en væsentlig del af indholdet af den pågældende database, fra at efterprøve, om de oplysninger, der påstås at være udtrukket og/eller genanvendt fra den pågældende database, ud fra et kvantitativt synspunkt udgør en væsentlig del af det samlede indhold af databasen, eller om de efter omstændighederne ud fra en kvalitativ synsvinkel udgør en sådan væsentlig del, idet de i relation til indsamling, kontrol eller præsentation er udtryk for en væsentlig menneskelig, teknisk eller finansiel investering.

Sagens omkostninger

75 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

1) Afgrænsningen af de respektive begreber »permanent overførsel« og »midlertidig overførsel« som omhandlet i artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser er baseret på et kriterium om varigheden af den periode, hvori oplysninger, der udtrækkes fra en beskyttet database, opbevares på et andet medium end den pågældende databases medium. Tidspunktet for tilstedeværelsen af et udtræk, som omhandlet i artikel 7, fra en beskyttet database, der kan konsulteres elektronisk, er det tidspunkt, hvorpå de oplysninger, der omfattes

af overførslen, fæstnes på et andet medium end databasens medium. Begrebet udtræk er uafhængigt af det formål, der forfølges af den, som foretager denne handling, af de eventuelle ændringer, som sidstnævnte måtte foretage i indholdet af de overførte oplysninger, samt af eventuelle forskelle vedrørende den strukturelle opbygning af de omhandlede databaser.

Den omstændighed, at materielle og tekniske egenskaber ved indholdet af en fremstillers beskyttede database ligeledes findes i en anden fremstillers database, kan tolkes som et indicium for tilstedeværelsen af et udtræk i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9, medmindre et sådant sammenfald kan forklares ved andre faktorer end en overførsel mellem de to omhandlede databaser. Den omstændighed, at oplysninger, der er indhentet af en fremstiller af en database, fra kilder, der ikke er offentligt tilgængelige, også indeholdes i en anden fremstillers database, er ikke i sig selv tilstrækkelig til at godtgøre tilstedeværelsen af et sådant udtræk, men kan udgøre et indicium herfor.

Karakteren af de edb-programmer, der anvendes ved forvaltningen af to elektroniske databaser, udgør ikke et kriterium ved bedømmelsen af tilstedeværelsen af et udtræk i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9.

2) **Artikel 7 i direktiv 96/9 skal fortolkes således, at når der foreligger en samlet helhed af oplysninger, der omfatter særskilte undergrupper, skal omfanget af de oplysninger, der påstås at være udtrukket og/eller genanvendt fra en af disse undergrupper, med henblik på bedømmelsen af, hvorvidt der foreligger et udtræk og/eller en genanvendelse af en væsentlig del, vurderet kvantitativt, af indholdet af en database i den pågældende artikels forstand, sammenlignes med det samlede indhold af denne undergruppe, såfremt denne i sig selv udgør en database, der opfylder betingelserne for beskyttelse i henhold til sui generis-retten. I modsat fald og for så vidt som den pågældende helhed udgør**

en beskyttet database, skal sammenligningen foretages mellem omfanget af de oplysninger, der påstås udtrukket og/eller genanvendt fra de forskellige undergrupper af denne helhed, og omfanget af det samlede indhold af sidstnævnte.

Den omstændighed, at oplysninger, der påstås udtrukket og/eller genanvendt fra en database, der beskyttes af sui generis-retten, er indhentet af fremstilleren fra kilder, der ikke er offentligt tilgængelige, kan alt efter omfanget af de menneskelige, tekniske og/eller finansielle ressourcer, som fremstilleren har anvendt ved indsamlingen af de pågældende oplysninger fra disse kilder, være af betydning ved kvalifikationen af disse oplysninger, som en væsentlig del ud fra et kvalitativt synspunkt af indholdet af den omhandlede database i henhold til artikel 7 i direktiv 96/9.

Den omstændighed, at en del af indholdet i en database udgøres af officielle oplysninger, der er tilgængelige for offentligheden, fritager ikke den nationale ret, når den skal bedømme, hvorvidt der foreligger et udtræk og/eller en genanvendelse af en væsentlig del af indholdet af den pågældende database, fra at efterprøve, om de oplysninger, der påstås at være udtrukket og/eller genanvendt fra den pågældende database, ud fra et kvantitativt synspunkt udgør en væsentlig del af det samlede indhold af databasen, eller om de efter omstændighederne ud fra en kvalitativ synsvinkel udgør en sådan væsentlig del, idet de i relation til indsamling, kontrol eller præsentation er udtryk for en væsentlig menneskelig, teknisk eller finansiel investering.

Underskrifter